

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Podstawy logopedii

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (K)		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 13PPKS.510K.11869.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia jednolite magisterskie		Obligatoryjność Fakultatywny	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Ewa Johnsson		
Prowadzący zajęcia	Ewa Johnsson, Justyna Szymańska		
Okres Semestr 5	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie z przedmiotem logopedii jako nauki, jej podstawowymi problemami; lingwistycznymi, biomedycznymi i psychologicznymi podstawami logopedii;
C2	Zapoznanie z terminologią logopedyczną;
C3	Przekazanie wiedzy dotyczącej różnorodnych zaburzeń komunikacji, ich cech charakterystycznych, objawów oraz możliwych przyczyn;
C4	Ukazanie metodycznych aspektów działań logopedycznych – zasad, metod, narzędzi wykorzystywanych w procesie diagnozy i terapii logopedycznej;
C5	Kształtowanie podstawowych umiejętności związanych z działaniami profilaktycznymi w zakresie rozwoju mowy dziecka;
C6	Określenie zadań nauczyciela i wzmacnianie postaw istotnych dla realizacji procesu wspierania rozwoju i terapii mowy.

Wymagania wstępne

Student powinien posiadać podstawową wiedzę z zakresu psychologii, biomedycznych podstaw rozwoju

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna współczesne poglądy dotyczące logopedii – jej przedmiot, zakres zainteresowań, miejsce wśród innych nauk.	A2.W1, A2.W2, PPK_K5_W01, PPK_K5_W03	Test
W2	zna podstawową terminologię logopedyczną pozwalającą analizować zjawiska związane z komunikacją językową.	A2.W1, A2.W2, PPK_K5_W02	Test
W3	zna mechanizm powstawania mowy, dokonuje klasyfikacji zaburzeń mowy i potrafi je rozróżnić – identyfikuje istotę, objawy, przyczyny.	A2.W1, A2.W2, PPK_K5_W04	Test
W4	wie, jak zainicjować działania profilaktyczne i terapeutyczne w przypadku zaburzeń w zakresie komunikacji u dzieci.	A2.W1, A2.W2, PPK_K5_W04	Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	omawia współczesne poglądy dotyczące logopedii – jej przedmiot, zakres zainteresowań, miejsce wśród innych nauk.	PPK_K5_U01	Test
U2	operuje terminologią logopedyczną pozwalającą analizować zjawiska związane z komunikacją językową.	PPK_K5_U01	Test
U3	dokonuje klasyfikacji zaburzeń mowy i potrafi je rozróżnić – identyfikuje istotę, objawy, przyczyny.	PPK_K5_U01	Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	różnicuje zasady, metody i techniki pracy logopedycznej, potrafi je analizować w odniesieniu do sytuacji diagnostycznej i terapeutycznej.	PPK_K5_U02, PPK_K5_U03	Test
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	dokonyuje oceny oraz ewaluacji swoich kwalifikacji przy wykorzystaniu rozmaitych źródeł oraz rozmaitych relacji ze środowiskiem profesjonalistów w celu odpowiedzialnego i kompetentnego realizowania zadań edukacyjnych w przedszkolu i szkole.	A2.K1, A2.K2, A2.K3, PPK_K5_K01, PPK_K5_K02, PPK_K5_K03, PPK_K5_K04, PPK_K5_K05, PPK_K5_K06	Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie do logopedii: etymologia terminu „logopedia”; przedmiot logopedii, zadania logopedii; interdyscyplinarny charakter logopedii; rozwój logopedii w Polsce i na świecie; prekursorzy polskiej logopedii; zawód i miejsca pracy logopedy.	W1, U1	Wykład
2.	Mowa jako przedmiot zainteresowań logopedii: logopedyczne definicje terminu mowa; składniki mowy: język, mówienie, tekst słowny, rozumienie; powstawanie mowy: mózgowa organizacja mowy, udział aparatu oddechowego, aparatu fonacyjnego i aparatu artykulacyjnego; budowa i funkcje narządu słuchu. Wyjaśnienie pojęć: zaburzenie mowy, wada mowy, wada wymowy, błędy wymowy, itp.	W2, W3, U2, U3	Wykład
3.	Zaburzenia mowy. Klasyfikacje zaburzeń mowy: przyczynowe klasyfikacje zaburzeń mowy (na przykładzie klasyfikacji I. Styczek); objawowo - przyczynowe klasyfikacje zaburzeń mowy (na przykładzie klasyfikacji L. Kaczmarka); Logopedyczna klasyfikacja zaburzeń mowy S. Grabiasa; zestawienie form zaburzeń mowy; zaburzenia mowy w Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10; zaburzenia mowy w Diagnostycznej i Statystycznej Klasyfikacji Zaburzeń Psychiczych DSM-IV; propozycje Międzynarodowego Towarzystwa Logopedów i Foniatrów.	W2, W3, U2, U3	Wykład
4.	Rozwój sprawności językowych i komunikacyjnych dziecka: kształtowanie się i okresy prawidłowego rozwoju mowy, ich charakterystyka (okres przygotowawczy, okres melodii, okres sygnału jednoklasowego, okres sygnału dwuklasowego, okres swoistej mowy dziecięcej); kalendarz rozwoju mowy dziecka; warunki prawidłowego rozwoju mowy.	W2, W3, U2, U3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Profilaktyka logopedyczna: znaczenie wczesnej profilaktyki logopedycznej; zakresy profilaktyki logopedycznej; możliwości wykorzystania ćwiczeń ortofonicznych w pracy z dziećmi prawidłowo rozwijającymi się i dziećmi z zakłóceniami rozwoju i zaburzeniami mowy; rodzaje ćwiczeń ortofonicznych; cele i rodzaje ćwiczeń oddechowych; cele i rodzaje ćwiczeń oddechowo-fonacyjnych; cele i rodzaje ćwiczeń fonacyjnych; cele i rodzaje ćwiczeń słuchowych; cele i rodzaje ćwiczeń usprawniających narządy mowy; cele i rodzaje ćwiczeń artykulacyjnych.	W4, U4, K1	Wykład
6.	Metodyka ogólna diagnozy i terapii logopedycznej: diagnoza, etapy diagnozy logopedycznej; badania podstawowe i uzupełniające; terapia logopedyczna – pojęcie; zasady terapii logopedycznej; metody terapii; techniki w terapii logopedycznej.	W4, U4, K1	Wykład
7.	Psychospołeczna sytuacja osób z zaburzeniami mowy: dziecko z zaburzeniami mowy w roli ucznia, związek zaburzeń mowy z trudnościami w nauce; dziecko z zaburzeniem mowy w roli kolegi; zakresy współpracy logopedy, rodziców i wychowawców; psychospołeczne następstwa zaburzeń mowy.	W1, W4, U1, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	1. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM: 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje

Literatura

Obowiązkowa

1. – Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red), Logopedia. Pytania i odpowiedzi, Uniwersytet Opolski, Opole 2003
2. – Grabias S., Kurkowski M. (red.), Logopedia. Teoria zaburzeń mowy, UMCS, Lublin 2012
3. – Grabias S., Mowa i jej zaburzenia [w:] Logopedia nr 28/2000
4. – Grabias S., Postępowanie logopedyczne. Diagnoza, programowanie terapii, terapia [w:] Logopedia nr 37/2008

Dodatkowa

1. – Ostapiuk B., Mamo, Tato! Chcę mówić! Możecie mi pomóc?!, Medyk, Warszawa 1996

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie pracy pisemnej	10
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PPK_K5_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do utożsamiania się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi w praktyce pedagogicznej, odznaczania się rozwagą, dojrzałością i przedsiębiorczością w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań pedagogicznych z przestrzeganiem zasad etyki zawodowej.
PPK_K5_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do komunikowania się i współpracy z otoczeniem, w tym z osobami niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne na rzecz wspierania rozwoju małego dziecka.
PPK_K5_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odznaczania się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, odznaczania się odpowiedzialnością wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, a także wyrażania i modelowania takiej postawy w środowisku specjalistów i środowisku pracy.
PPK_K5_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, podejmowania działań mających na celu ustawiczne uczenie się.
PPK_K5_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych, wykazywania aktywności, odznaczania się wytrwałością w podejmowaniu indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki oraz do angażowania się we współpracę.
PPK_K5_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia, podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy, przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią.
PPK_K5_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy i rozwiązywania złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych; ukierunkowywać innych na te zadania w procesie edukacji małego dziecka.
PPK_K5_U02	Absolwent/ka potrafi wybrać i zastosować właściwy dla danej działalności pedagogicznej sposób postępowania, dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych i efektywnej komunikacji.
PPK_K5_U03	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę w celu podejmowania działań służących: identyfikacji podmiotowych potrzeb, rozbudzaniu zainteresowań dzieci i uczniów, rozwijaniu ich kompetencji, w tym kreatywności, umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów, jak również za pomocą poznanych strategii i technik wspierać samodzielność i stymulować ich osobisty rozwój.
PPK_K5_W01	Absolwent/ka zna i rozumie współczesne kierunki rozwoju pedagogiki, jej nurty i systemy pedagogiczne, podstawy metodologiczne; rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania, szczególnie w kontekście edukacji małego dziecka.
PPK_K5_W02	Absolwent/ka zna i rozumie cele, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych.
PPK_K5_W03	Absolwent/ka zna i rozumie podstawy prawne, strukturę i funkcje systemu edukacji oraz innych systemów związanych z szeroko pojętą edukacją dziecka, a także wybrane systemy edukacyjne innych krajów.
PPK_K5_W04	Absolwent/ka zna i rozumie biologiczne, psychologiczne, społeczne, filozoficzne podstawy edukacji; istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonie i dysharmonie, normy i patologie tych procesów w odniesieniu do edukacji małego dziecka.
A2.K1	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do refleksji, w tym krytycznej oceny, odnośnie do poziomu swojej wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz wykazywania umiejętności uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego w zakresie wychowania przedszkolnego oraz edukacji wczesnoszkolnej;
A2.K2	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania wyzwań zawodowych oraz indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
A2.K3	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do profesjonalnego rozwiązywania problemów i konfliktów w grupie przedszkolnej i klasie szkolnej.

Kod	Treść
A2.W1	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię używaną w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej, jej źródła, miejsce oraz zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych, a także miejsce pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej w systemie nauki oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi;
A2.W2	Absolwent/ka zna i rozumie procesy związane z wychowaniem i kształceniem dzieci i uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem fazy wczesnego, średniego i późnego dzieciństwa, w perspektywie interdyscyplinarnej: psychologicznej, pedagogicznej, aksjologicznej i socjologicznej;